

31.05.2024

Museonjohtaja

Nurmijärven kunta
Mari Hanski
PL 37
01901 NURMIJÄRVI

Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon lausunto asemakaavan muutoksen luonnos ja päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma Kassakummuntien itäosa ja Porttipellontie, Nurmijärvi

HEL 2024-006377 T 10 03 01

Nurmijärven kunnan ympäristötoimialan asemakaavayksikkö on pyytänyt Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon lausuntoa asemakaavan muutoksesta Klaukkala, 4–049 Kassakummuntien itäosa ja Porttipellontie, päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja luonnosvaihe. Museo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta.

Suunnittelualue sijaitsee Nurmijärvellä Röykän taajamassa, Lopentien ja Kassakummuntien risteuksen alueella. Päivitetyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman (27.3.2024) mukaan asemakaavamuutos koskee Lopentien itäpuolella kortteleita 170, 171 ja länsipuolella Kassakummuntien varrella olevaa korttelia 4116 sekä osia kortteleista 4115 ja 4151. Kaavaan sisältyy lisäksi katu- ja suojaviheraluetta. Päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma korvaa aiemman suunnitelman (6.4.2021). Suunnittelualue on laajentunut, koska Lopentien länsipuolelta on liitetty alueita mukaan. Kaavamuutoksen tarkoitus on mahdollistaa toteutumattomien työpaikka-alueiden muuttaminen asuin- ja liikekäyttöön. Asemakaavassa oleva Kassakummuntien katualue suoristetaan rakennetun tiealueen mukaiseksi ja nykyisessä kaavassa olevalta tiealueelta liitetään vapautunut alue asuinkortteliin 4151. Suunnittelualue on pääosin kunnan omistuksessa ja asemakaavamuutosta valmistellaan Nurmijärven kunnan aloitteesta.

Kaavaselostuksen luonnoksen (27.3.2024) mukaan kaava-alueella Kassakummuntien katualue suoristetaan rakennetun kadun mukaisesti. Tämän takia kaavassa muuttuvat myös kadun molemmin puolin olevat asuinkorttelit. Kortteliin 4115 muodostuu viheraluetta ja kortteliin 4151 omakotitontti (AO-1). Kaava-alueen itäosaan osoitetaan kaksi uutta erillispientalojen korttelialuetta (AO-1 ja AO-2), joille tulee yhteensä 11 tonttia. Itäpuolella liikekiinteistölle osoitetaan yksi tontti (KLH-1) ja sa-

31.05.2024

Museonjohtaja

---

maan kortteliin asuinrakentamista (AP-1) sekä teknisiä toimintoja varten yksi yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevan rakennuksen ja laitoksen alue (ET) ja yksi telemastoa varten varattu alue (EMT). Alueen länsipuolelle osoitetaan asuinpientalojen korttelialue (AP-2), johon on mahdollista rakentaa esim. vanhusten hoivaa tarjoava yksikkö ja lisäksi muodostuu yksi pientalotontti (AO-1) olemassa olevaan kortteliin. Näiden lisäksi muodostuu katu- ja lähivirkistysaluetta. Asuintalojen suurin sallittu kerrosluku on kaksi ja tehokkuusluku on $e=0,25$ (AO) ja $e=0,30$ (AP), alueelle on mahdollista rakentaa yhteensä 6355 k-m², josta asuntorakentamista on 5555 k-m². Kaavaratkaisu mahdollistaa toteutuessaan alueelle noin 80 uutta asukasta.

Lopentien itäpuolella kaava-alueella voimassa oleva asemakaava (kaavatunnus 4–007) on saanut lainvoiman 5.9.1972. Siinä suunnittelualueelle on osoitettu moottoriajoneuvojen huoltoasemien ja liikeraakennusten korttelialue (AML, tehokkuusluku $e=0.40$), jonka rakennusoikeudesta saadaan käyttää enintään 10 % asunnoiksi sekä pienteollisuusrakennusten korttelialue (TP, tehokkuusluku $e=0.30$). Länsipuolella voimassa oleva asemakaava (kaavatunnus 4–027) on saanut lainvoiman 29.6.1993. Siinä suunnittelualueelle on osoitettu yleisten rakennusten korttelialue (Y) ja asuin-, liike-, ja toimistorakennusten korttelialue (AL). Lopentien (mt 132) kohdalla liikennealueella on pieni osa asemakaavaa 4–015 Röykkä keskusta (26.8.1982).

Suunnittelualan pinta-ala on noin viisi hehtaaria. Nykytilanteessa alue on pääosin rakentamatonta sekametsää. Kassakummun- ja Lopentien risteyksen toiselle puolelle sijoittuvassa metsässä on paikoin suuria puita ja alueella virtaa puro. Y-tontti sijoittuu suunnittelualan länsiosassa Myllyojan uoman läheisyyteen, ja siellä maasto on paikoin pehmeää ja metsä harvaa. Kassakummuntie ei ole toteutunut kaavan mukaisesti, sillä aiemmin alueelle suunnitellut työpaikka-alueet ovat jääneet toteutumatta. Kaava-alueen ulkopuolelle itäpuolelle sijoittuva rakennuskanta on maalaismaista ja siellä sijaitsee suojeltava rakennus, joka on lähiympäristöltään, ympäristökokonaisuudeltaan ja maiseman kannalta tärkeä. Koko suunnittelualuetta reunustavat asuinrakennukset ovat matalia. Kaakossa sijaitseva teollisuusalue on massoitteeltaan ympäröivää aluetta korkeampaa.

Alueellisen vastuumuseon kanta

Nurmijärven Röykan yhdyskuntarakenne on enimmäkseen pienimittakaavaista asuinrakentamista ja osittain myös teollisuusrakentamista sekä muutamia liikerakennuksia. Liikerakennukset sijoittuvat Röykan taajaman keskukseen. Rakentaminen on sijoittunut Lopentien varteen noin kilometrin mittaiselle osuudelle, levittäytyen tien sekä itä- että länsipuolelle. Suunnittelualueella ei sijaitse rakennuksia. Alueen luoteis-

31.05.2024

Museonjohtaja

---

puolella on rivi- ja omakotitaloja, itäpuolella suojeltuja vanhoja rakennuksia pihapiireineen, kaakossa pienteollisuuskiinteistö varastorakennuksineen ja Lopentien toisella puolella pari- ja omakotitaloja. Alueen länsiosassa virtaa Myllyoja.

Nurmijärven kunnan alueella on toteutettu yleiskaavan edellyttämällä tarkkuudella kulttuuri- ja rakennusperintöselvitys (Lehto Peltonen Val-kama Oy, luonnos 6.5.2010). Suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuu rakennuksia, jotka on mainittu Nurmijärven rakennusperintöselvityksessä. Suunnittelualueen itäpuolella on Ali-Korven tila pihapiireineen. Rakennusperintöselvityksessä Ali-Korven tila on arvotettu korkeimpaan luokkaan yksi ja kohdetta suositellaan säilytettäväksi. Myös tilan pihapiiriä ja lähiympäristöä esitetään vaalittavaksi. Selvityksen mukaan Ali-Korpi Teerinmäki on alkutalo, joka on jaettu jo ennen vuotta 1540 kah-tia. Ali-Korpi on syntyneistä kahdesta Korven tiloista suurempi. Tilan nykyinen päärakennus on selvityksen mukaan jugendhenkinen ja sii-hen liittyy laaja pihapiiri, jonka rakennuksista osa on siirretty muualta. Rakennukset sijaitsevat maisemallisesti kauniilla paikalla ja erityisesti suuri punatiilinen navetta on maisemallisesti hallitseva.

Alueen itäpuolelle sijoittuu lisäksi Yli-Korven kiinteistö. Rakennusperin-töselvityksessä Yli-Korven tila on arvotettu korkeimpaan luokkaan yksi ja kohdetta suositellaan säilytettäväksi. Myös tilan pihapiiriä ja lähiym-päristöä esitetään vaalittavaksi. Rakennusperintöselvityksessä päära-kennuksen todetaan olevan toinen jäljellä olevista kaksikerroksisista maalaisrakennuksista Nurmijärvellä. Selvityksen mukaan päärakennus on rakennettu 1780-luvulla ja sitä on uudistettu 1880-luvulla. Yli-Korven tilan kiinteistö on merkitty asemakaavassa suojeltavaksi rakennukseksi (sr).

Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo pitää positiivisena, että suojellun päärakennuksen pihapiiri ja sitä ympäröivä lähiympäristö on erotettu uudisrakennusten alueesta lähivirkistysalueella. Museo esittää, että alueelle ominaista vehreyttä pyritään vaalimaan säilyttämällä lisäk-si tonteilla vanhaa elinvoimaista puustoa mahdollisuuksien mukaan. Kaavaselostuksen luonnoksen mukaan kaava-alueen itäosaan osoite-taan kaksi uutta erillispientalojen korttelialuetta (AO-1 ja AO-2), joille tu-lee yhteensä 11 tonttia. Uudisrakennusten osalta on asemakaavan luonnoksessa annettu määräyksiä, joilla rakennukset pyritään sovitta-maan ympäristöönsä. Määräysten mukaan julkisivumateriaalina tulee olla peittomaalattu puu ja julkisivulaudoituksen tulee olla pääosin yh-densuuntainen koko julkisivun korkeudelta. Rakennuksissa tulee olla harjakatto. Rakennuksen pääasiallisen julkisivumateriaalin tulee olla värisävyltään vaalea ja katon tulee olla tummanharmaa tai musta. Mu-seo katsoo, että asemakaavan muutoksessa uudisrakennusten julkisi-

31.05.2024

Museonjohtaja

---

vumateriaalit ja väritys on sopeutettu alueen ympäristöön riittävässä määrin.

Arkeologia

Kaavamuutosalueen koillispuolelta tunnetaan Museoviraston ylläpitämän muinaisjäännösrekisterin tietojen perusteella muinaismuistolain (295/1963) suojaama kiinteä muinaisjäännös Ali-Korpi. Kohteen tunnus muinaisjäännösrekisterissä on 1000013286.

Kohde on mahdollinen kylätontti tai autiotila. Alueella on sijainnut Korven kylän alkutalo, joka on jo ennen vuotta 1540 jaettu kahtia Yli- ja Ali-Korveksi. Kirjallisten lähteiden mukaan talot on yhdistetty uudelleen vuonna 1636. Vuoden 1784 kartassa Korven mäellä on sijainnut vain Korven ratsutila sekä sen vieressä rakuunantorppa. Vuonna 1784 tila on jaettu uudelleen, jolloin runkotilan nimeksi tuli Ali-Korpi ja siitä erotetun osan nimeksi Yli-Korpi. Tarkkaa tietoa kylätontin tai tilan varhaisimmasta sijainnista ei ole.

Nurmijärvellä on suoritettu muutamia arkeologisia selvityksiä. Vuonna 1975 on inventoitu Nurmijärven esihistoriallisia kohteita Maarit Sunin toimesta. Vuonna 2001 tämän inventoinnin kohteet on käyty tarkastamassa uudelleen, inventoinnissa on löydetty myös muutamia uusia kohteita (Museovirasto/ Kreetta Lesell). Vuonna 2006 Museoviraston tutkija Johanna Seppä on inventoinut Nurmijärven alueella, mutta hän ei ole liikkunut Röykän alueella. Historiallisen ajan muinaisjäännöksiä on inventoitu Museoviraston tutkija Tapani Rostedtin tekemässä inventoinnissa vuonna 2008.

Vuoden 2008 inventoinnissa on merkitty sijainti Ali-Korven muinaisjäännösalueelle, mutta sen laajuutta ei ole rajattu inventoinnissa. Kasakummuntien itäosan ja Porttipellontien kaavamuutoksella voi olla vaikutusta hankealueella mahdollisesti sijaitsevaan arkeologiseen kohteeseen. On mahdollista, että vanhan asutuksen alue ulottuu kaavamuutosalueelle.

Edellä mainitut arkeologiset selvitykset voivat toimia pohjana kaava-suunnittelulle, mutta ne voidaan katsoa vanhentuneiksi ja kohteiden tietoihin liittyy paljon päivitystarpeita. Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo edellyttää, että kaavamuutosalueella suoritetaan arkeologinen inventointi ja koetutkimus, jossa selvitetään ulottuuko Ali-Korven historiallinen kohde kaavamuutosalueelle. Inventoinnin tulee sisältää arkistotutkimus. Raporttietoihin tulee kirjata kohteen laajuus ja ajoitus. Inventoinnissa tulee huomioida myös muut alueella mahdollisesti sijaitsevat eri-ikäiset ja -tyyppiset arkeologiset kohteet ja määrittää niiden sijainti, aluerajaus ja arkeologinen status.

31.05.2024

Museonjohtaja

Tutkimuskustannuksista vastaa muinaismuistolain 15 §:n mukaisesti hankkeen toteuttaja. Arkeologisia tutkimuksia tekevät useat toimijat, joilta voi pyytää tarjouksia kaava-alueen inventoinnista. Museon lausunto tulee liittää mukaan tarjouspyyntöön.

Arkeologisia kenttäpalveluja tarjoavien toimijoiden yhteystiedot löytyvät Museoviraston verkkosivuilta (Arkeologisten kenttätöiden tilaaminen) osoitteesta:

<https://www.museovirasto.fi/fi/kulttuuriymparisto/arkeologinenkulttuuriperinto/arkeologisen-kulttuuriperinnon-tutkimus/arkeologistenkenttatoiden-tilaaminen>.

Kenttätöiden toteuttamisessa ja raportoinnissa tulee noudattaa Museoviraston laatimia Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuohjeita, jotka löytyvät viraston verkkosivuilta (Arkeologisten kenttätöiden laatuohjeet) osoitteesta:

https://www.museovirasto.fi/uploads/Kulttuuriymparisto/arkeologisten_kenttatoiden_laatuohje_2020.pdf.

Keski-Uudenmaan alueellisella vastuumuseolla ei ole muuta huomautettavaa asemakaavan muutoksen luonnoksesta ja päivityksestä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Lisätiedot

Katariina Ruuska-Jauhijärvi, tutkija, puhelin: 09 310 36473
[katariina.ruuska-jauhijarvi\(a\)hel.fi](mailto:katariina.ruuska-jauhijarvi(a)hel.fi)

Museonjohtaja

Helsingin kaupunki
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo

Lausunto

6 (6)

31.05.2024

Museonjohtaja

Reetta Heiskanen
museonjohtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.